

Presentació

Tot el que veiem se'ns projecta del revés a la retina, el nervi òptic ens ho envia al cervell i ell, automàticament, ho posa del dret i ja està... Per difícil que això sembli, després de generacions i generacions d'aprenentatge ho fem en mil·lèsimes de segon i sense dificultats ni greus conseqüències...

La història, però, és una altra cosa. No podem girar l'edat mitjana i que, sobtadament, ens caigui Jaume I al temps dels ibers per convertir-lo en cabdill de la Plaça de les Bruixes II o, en un gir precipitat, situar els raïms emparats del pla del Llobregat a les parets del castell Ciuró. Tot això, a més de no ser exacte, no encaixaria en els llibres d'història i podria portar conseqüències socials i econòmiques imprevisibles. Per sort, però, podem estar tranquils perquè arreu, i a la vila també, un seguit de dones i d'homes s'ocupen de tot això amb il·lusió i professionalitat.

La història és com un oceà immens de límits imprecisos, que s'ha omplert al llarg dels temps per grans inundacions i riuades, però també per petites gotes que, una a una i serenament, provoquen una remor de cercles concèntrics que s'expandeixen, contacten, coexisteixen, se sumen, es pressionen, es desplacen i es modifiquen mútuament... Si cada un de nosaltres fos una d'aquestes gotes (amb l'aportació del nostre petit cercle particular), Molins de Rei seria un ruixat de mitja tarda, la comarca una tempesta d'estiu, el país potser una calamarsada, i així fins a omplir aquest tot, fet de sumes i relacions, on res s'explica d'una manera coherent sense el conjunt ni els precedents.

La història local, però, és més aviat com un miratge; gairebé mai pensem en la incidència individual ni relacionem el nostre entorn més proper amb l'enrenou que llegim als llibres, i menys encara, perquè la història que ens hi expliquen, normalment s'ocupa més de les dimensions gene-

ral de l'oceà, dels fenòmens que l'han sacsejat o de les grans riuades que li han fet les aportacions més significatives. Malgrat tot, com deia, podem estar tranquils perquè, a la vila, un seguit de dones (i també alguns homes) s'ocupen de tot això.

Molins de Rei, en algunes coses sembla més una vila d'il·lusions i de voluntats que no pas de realitats. En un moment de significatiu creixement urbanístic i social, mantenim un notable sentiment de pertinença i un teixit de relacions que ens enorgulleix i del qual fem bandera. Potser alguns dels nous molinencs ho han entès així i aquest tret diferencial els ha facilitat la tria enfront d'altres indrets; ara resten a l'expectativa, en temps d'adaptació, d'arrelament i de participació en el dia a dia que els integrarà en el col·lectiu i al qual aportaran, així ho esperem i necessitem, noves il·lusions i voluntats.

Pel que fa a la història, i per molt que pugui semblar un contrasentit, en aquesta situació d'expectativa hi estem tots: Molins de Rei viu d'il·lusions i d'esforços aïllats i s'implica poc en les possibilitats socials i culturals de la història que l'ha fet i l'ha portat on és ara.

Una certa inèrcia i la urgència de les necessitats i prioritats acumulades ajornen *sine die* no solament el trasllat i l'actualització del Museu, sinó que alenteixen també la urgent conservació i gestió del patrimoni històric i cultural, i en motiven escassament la divulgació i l'ús social. Així, l'estudi i l'interès per la història local presenten buits generacionals importants i amb els pocs recursos que s'hi dediquen, sense infraestructures ni centres impulsors, ni tampoc una estratègia general d'actuació, correm el perill de perdre la presència al carrer i el respecte que la nostra història havia tingut en altres temps i que tant costa de mantenir.

Capgirar aquesta situació no depèn només dels esforços de les diverses

administracions implicades, ni de les pressions que se'ls puguin fer. Cal que tots, entre les nostres prioritats d'acció urgent al municipi, també hi tinguem situada clarament l'aposta per una actualització profunda i creativa de la cultura, que, sense menystenir-les, vagi més enllà d'espurnes efímeres... Potser no ho hauríem d'estar tant, de tranquils, tot i que un seguit de dones i homes ja s'ocupen de tot això.

En aquest context, la tasca d'Espai de Recerca, i d'aquesta publicació que teniu a les mans, no solament és molt necessària, sinó exemplar. Any rere any ens van deixant un llegat d'informació importantíssima per conèixer el passat, especialment aquest passat que tenim encara a tocar de la mà i que és el que millor explica la realitat actual de la vila.

Investiguen, remenen i pregunten arreu i es troben per comentar i organitzar-se. S'apleguen a l'Arxiu Municipal i si no són moltes ni molts, no és pas per voluntat elitista; la majoria tenen formació universitària i/o molts anys d'aprenentatge, pa-

ciència i dedicació. Potser com a col·lectiu passen lleugerament desapercebuts; no hi ha res que aparentment els faci diferents, no tenen un perfil psicològic comú ni cap senyal que els identifiqui... Si de cas, uns certs tràfecs quan s'acosta Sant Jordi i, potser, unes llumetes quasi bé imperceptibles al fons dels ulls.

Tots pesquen, il·lusionats, amb canya i també amb xarxa en aquest oceà de la història; amb cura i respecte treuen les dades que ens afecten més directament i que els grans llibres han passat per alt, les capgiren correctament per omplir i encaixar en els buits més propers i, així, van escrivint la nostra petita història.

Treballen en silenci, documentats i amb rigor científic mentre d'altres, com ara jo, massa tranquils perquè "ja hi ha qui s'ocupa de tot això", ens dediquem a inventar històries inversemblants... Però és que no tots tenim al fons dels ulls aquestes llumetes quasi bé imperceptibles, però molt vives, que els fan tan volguts i necessaris.

Presentació